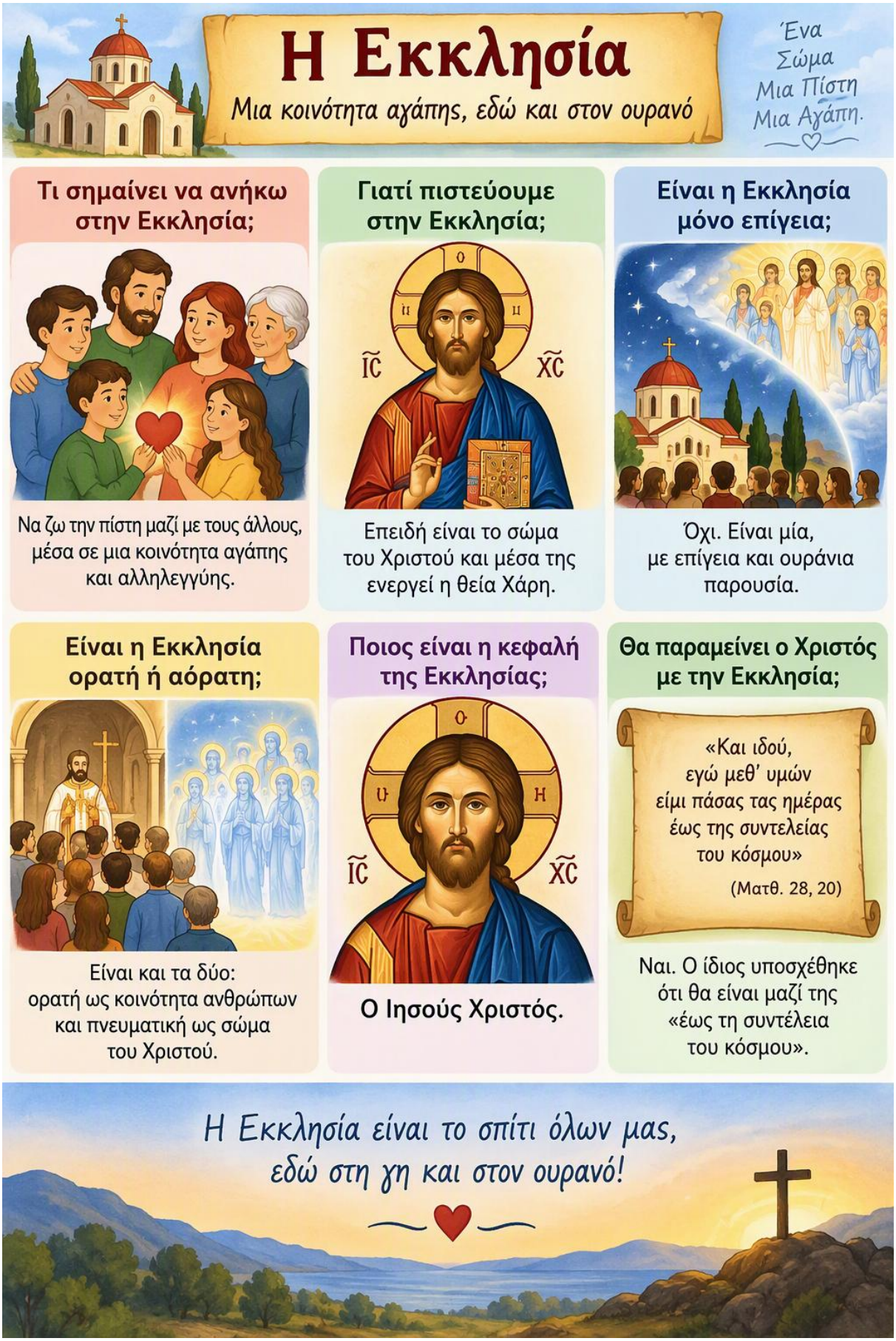
Τι σημαίνει να ανήκω στην Εκκλησία;

Αν κάποιος πιστεύει στον Χριστό και διαβάζει το Ευαγγέλιο, αλλά δεν θέλει ανήκει στην Εκκλησία, είναι καλός χριστιανός;

Απάντηση: Δεν αρκεί να πιστεύουμε θεωρητικά ορισμένα πράγματα· χρειάζεται να ζούμε μέσα στην Εκκλησία. Παραθέτουμε όσα γράφει σχετικά ο Φλορόφσκυ:

«Ο Χριστιανισμός υπήρχε εξαρχής ως συγκροτημένη πραγματικότητα, ως κοινότητα. Το να είναι κανείς χριστιανός σήμαινε ακριβώς ότι ανήκε στην κοινότητα. Κανείς δεν μπορούσε να είναι χριστιανός μόνος του, ως απομονωμένο άτομο, αλλά μόνο μαζί με τους "αδελφούς" του, σε κοινωνία μαζί τους.

Unus Christianus, nullus Christianus — ένας χριστιανός μόνος του δεν είναι χριστιανός.
Η προσωπική πεποίθηση ή ακόμη και ένας κανόνας ζωής δεν καθιστούν το άτομο χριστιανό.
Η χριστιανική ύπαρξη προϋποθέτει ενσωμάτωση, συμμετοχή στην κοινότητα.

> Αυτό πρέπει να προσδιοριστεί αμέσως: πρόκειται για την αποστολική κοινότητα, δηλαδή για κοινωνία με τους Δώδεκα και με το μήνυμά τους. Η χριστιανική κοινότητα συγκροτήθηκε από τον ίδιο τον Ιησού κατά τις ημέρες της επίγειας ζωής του. Εκείνος της έδωσε, έστω και προσωρινά, έναν καταστατικό χάρτη, εκλέγοντας και ορίζοντας τους Δώδεκα και δίνοντάς τους την ονομασία —ή μάλλον τον τίτλο— των "Αποστόλων". Η αποστολή των Δώδεκα δεν ήταν μια απλή αποστολή, αλλά εντολή για την οποία είχαν περιβληθεί με "εξουσία" (Μκ. 3, 15· Μτ. 10, 1· Λκ. 9, 1).
>
> Σε κάθε περίπτωση, ως διορισμένοι "μάρτυρες" του Κυρίου (Λκ. 24, 48· Πράξ. 1, 8), μόνο οι Δώδεκα δικαιούνταν να διασφαλίζουν τόσο τη συνοχή του χριστιανικού μηνύματος όσο και τη συνοχή της ζωής της κοινότητας. Η κοινωνία, επομένως, με τους Αποστόλους αποτελούσε βασικό γνώρισμα της πρώτης "Εκκλησίας του Θεού" στην Ιερουσαλήμ (Πράξ. 2, 42).
>
> Χριστιανισμός σημαίνει "κοινή ζωή". Οι χριστιανοί οφείλουν να θεωρούν ο ένας τον άλλον "αδελφό", καθώς αυτό ήταν, άλλωστε, ένα από τα πρώτα ονόματά τους, και να βλέπουν ο ένας τον άλλον ως μέλη ενός σώματος, στενά συνδεδεμένα μεταξύ τους. Η ελεημοσύνη έπρεπε, επομένως, να είναι το πρώτο σημείο, η πρώτη απόδειξη και τεκμήριο αυτής της αδελφοσύνης. Μπορούμε να πούμε ότι ο Χριστιανισμός είναι κοινότητα, σώμα, αδελφότητα, "κοινωνία", coetus fidelium.»

Γιατί λέμε στο Σύμβολο της Πίστης «Πιστεύω… εις μίαν… Εκκλησίαν», αφού η Εκκλησία είναι ορατή, όπως την ορίσαμε, ενώ η πίστη, σύμφωνα με τον απόστολο Παύλο, είναι «απόδειξη πραγμάτων που δεν βλέπονται» (Εβρ. 11, 1);

Απάντηση: Καταρχάς, το ρήμα «πιστεύω» στο Σύμβολο της Πίστης έχει κυρίως την έννοια του «εμπιστεύομαι». Οφείλουμε, λοιπόν, να εμπιστευόμαστε την Εκκλησία, αυτόν τον θεϊκό οργανισμό —και όχι μια ανθρώπινη οργάνωση— μέσα στον οποίο κατοικεί η χάρη του Θεού. Η χάρη του Θεού, όμως, που κατοικεί στην Εκκλησία και σε όσους αγιάζονται μέσα από αυτήν, δεν είναι ορατή.
Το γεγονός, λοιπόν, ότι η χάρη του Θεού είναι αόρατη καθιστά την Εκκλησία αντικείμενο πίστης.
Η Εκκλησία είναι ταμιούχος της αόρατης θείας χάρης· γι' αυτό χρειάζεται πίστη,
για να αποδεχτούμε κάτι που δεν βλέπουμε.

Έπειτα, η Εκκλησία, αν και είναι ορατή με την έννοια ότι περιλαμβάνει όλους τους ορθόδοξους χριστιανούς που ζουν πάνω στη γη, είναι συγχρόνως και αόρατη, επειδή περιλαμβάνει και εκείνους που έφυγαν από αυτόν τον κόσμο με πίστη και αγιότητα και βρίσκονται στον ουρανό. Η Εκκλησία, λοιπόν, ζει και υπάρχει τόσο στον ουρανό όσο και στη γη. Από τη μία πλευρά είναι ουράνια και αόρατη, η «θριαμβεύουσα Εκκλησία», όπως λέγεται· από την άλλη είναι επίγεια, ορατή και ιστορική κοινωνία, η «στρατευόμενη Εκκλησία». Τόσο η επίγεια, στρατευόμενη Εκκλησία όσο και η ουράνια, θριαμβεύουσα Εκκλησία αποτελούν μία κοινωνία αγίων.

Πού βασιζόμαστε στην Αγία Γραφή για την ιδέα ότι η Εκκλησία βρίσκεται ταυτόχρονα στη γη και στον ουρανό;

Απάντηση: Στα λόγια του αποστόλου Παύλου, ο οποίος λέει στους χριστιανούς: «Έχετε προσέλθει στο όρος Σιών και στην πόλη του ζωντανού Θεού, την επουράνια Ιερουσαλήμ, και σε μυριάδες αγγέλων, σε πανήγυρη και στην Εκκλησία των πρωτοτόκων, οι οποίοι είναι γραμμένοι στους ουρανούς, και στον Θεό, τον κριτή όλων, και στα πνεύματα των δικαίων που έχουν τελειωθεί, και στον μεσίτη της νέας διαθήκης, τον Ιησού» (Εβρ. 12, 22-24).

Σύμφωνα με τα παραπάνω, μπορούμε να διαιρέσουμε την Εκκλησία σε αόρατη και ορατή;

Απάντηση: Όχι, η Εκκλησία δεν διαιρείται.
Παραθέτουμε σε μετάφραση όσα γράφει σχετικά ο δογματολόγος καθηγητής Ιωάννης Καρμίρης:

> «Η Εκκλησία δεν πρέπει να διαιρείται σε αόρατη και ορατή, γιατί υπάρχει μία και μόνο Εκκλησία. Αυτή αποτελείται από δύο αδιάσπαστα και ενωμένα στοιχεία: από το ένα μέρος, το θείο, πνευματικό και αόρατο, και από το άλλο, το ανθρώπινο, υλικό και ορατό. Έτσι ακριβώς, στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού ενώθηκαν ασύγχυτα η θεία και η ανθρώπινη φύση.
>
> Όπως σε έναν ζωντανό οργανισμό δεν μπορεί να χωριστεί η ψυχή από το σώμα, το πνευματικό από το υλικό στοιχείο, έτσι και στην Εκκλησία δεν μπορεί να χωριστεί το θείο και πνευματικό στοιχείο από το ανθρώπινο και υλικό.
> Το τελευταίο αποτελεί την εξωτερική εκδήλωση του πρώτου και το αναγκαίο όργανο για τις σωτηριώδεις ενέργειες της Εκκλησίας ανάμεσα στους ανθρώπους.
>
> Η Εκκλησία, λοιπόν, από τη μία πλευρά είναι θεϊκός, πνευματικός, αόρατος και αιώνιος θεσμός· από την άλλη, είναι κοινωνία ανθρώπων, συγκεκριμένη, εμπειρική, ορατή και ιστορική.
> Είναι αόρατη, επειδή αόρατοι είναι η κεφαλή της, ο Κύριος, και το Άγιο Πνεύμα που κατοικεί μέσα της. Αόρατη είναι και η θεία χάρη που υπάρχει σε αυτήν και δικαιώνει, αγιάζει και σώζει.
>
> Η Εκκλησία περιλαμβάνει και το αόρατο τμήμα της, που βρίσκεται στον ουρανό. Έτσι, τόσο το ουράνιο όσο και το επίγειο τμήμα της αποτελούν από κοινού το μυστικό σώμα του Χριστού.
> Γι' αυτό η Εκκλησία είναι πνευματική ενότητα, χάρη στη μία θεία κεφαλή της και στο ένα Άγιο Πνεύμα, που την οδηγεί σε όλη την αλήθεια.
>
> Ταυτόχρονα, όμως, η Εκκλησία είναι ορατή και συγκεκριμένη ως στρατευόμενη πάνω στη γη, όπου εργάζεται για τη σωτηρία των ανθρώπων.
> Με αισθητά σημεία μεταδίδει τη θεία χάρη· έχει λατρεία και εξωτερική οργάνωση, στην οποία ενεργούν και συνεργούν ο Θεός και οι άνθρωποι.
> Έχει άρχοντες και αρχόμενους, δηλαδή την ποιμένουσα Ιεραρχία και τους ποιμαινόμενους πιστούς —όλους ανεξαιρέτως, ευσεβείς και ασεβείς, αγαθούς και αμαρτωλούς»

Πώς διαβεβαιωνόμαστε ότι η χάρη του Θεού κατοικεί στην Εκκλησία;

Απάντηση: Καταρχάς, από το γεγονός ότι κεφαλή της Εκκλησίας είναι ο Ιησούς Χριστός, Θεός και άνθρωπος, «πλήρης χάριτος και αληθείας». Εκείνος γεμίζει με ανάλογη χάρη και αλήθεια και το σώμα του, που είναι η Εκκλησία (βλ. Ιω. 1, 14. 17).

Ο απόστολος Παύλος λέει για τον Ιησού Χριστό ότι ο Θεός Πατέρας «τον έθεσε ως κεφαλή πάνω από όλα στην Εκκλησία, η οποία είναι το σώμα του, το πλήρωμα εκείνου που γεμίζει τα πάντα με την παρουσία του» (Εφ. 1, 22-23).

Ο ίδιος απόστολος λέει στους ποιμένες της Εκκλησίας: «Προσέχετε, λοιπόν, τον εαυτό σας και ολόκληρο το ποίμνιο, στο οποίο το Άγιο Πνεύμα σάς τοποθέτησε επισκόπους, για να ποιμαίνετε την Εκκλησία του Θεού, την οποία απέκτησε με το δικό του αίμα» (Πράξ. 20, 28).

Πώς διαβεβαιωνόμαστε ότι η χάρη του Θεού κατοικεί στην Εκκλησία και σήμερα και ότι θα κατοικεί σε αυτήν μέχρι το τέλος του κόσμου;

Απάντηση: Το διαβεβαιωνόμαστε από τα ακόλουθα λόγια του ίδιου του Ιησού Χριστού και του Αποστόλου του:

> «Θα οικοδομήσω την Εκκλησία μου και οι πύλες του Άδη δεν θα την κατανικήσουν» (Μτ. 16, 18).
>
> «Και ιδού, εγώ είμαι μαζί σας όλες τις ημέρες, μέχρι τη συντέλεια του κόσμου» (Μτ. 28, 20).
>
> «Σε αυτόν, τον Θεό και Πατέρα, ας είναι η δόξα στην Εκκλησία και στον Χριστό Ιησού, σε όλες τις γενεές, στους αιώνες των αιώνων. Αμήν» (Εφ. 3, 21).